

BESLUT

2021-02-15 Dnr: 20/04969

SAKEN

Morgonpasset i P3, 2020-10-28, nyhetsinslag om att svarta personer löper större risk att bli ihjälskjutna av amerikansk polis; fråga om mediets särskilda genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

I inslaget sades bland annat följande av två programledare och en nyhetsuppläsare.

(Pgl 1) – Du har nyheter med dig, varsågod att dra dem. (Nyhetsuppläsare) – Tackar, tackar. De senaste fem åren sköt amerikansk polis ihjäl tre gånger så många svarta obehäpnade personer jämfört med... (Pgl 2) – Yeah! Nej? (Pgl 1) – Jämfört med? Vad sa du, jag hörde inte för klappen? (Pgl 2) – Jämfört med vita obehäpnade personer. (Pgl 1) – Med vita? Okej, okej. (Nyhetsuppläsare) – I förhållande till gruppernas befolkningsstorlek. (Pgl. 1) – Aha, okej. (Nyhetsuppläsare) – Och det här visar en ny amerikansk studie. Forskare har jämfört uppgifter från nyhetsrapporteringar och organisationer och uppgifterna har sammanställts av [amerikansk tidning] eftersom det saknas samlad nationell statistik.

När programledare 2 sa ”Yeah! Nej?” hördes det samtidigt hur någon applåderade.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

I inslaget läste nyhetsuppläsaren upp att en klar majoritet av de amerikaner som skjutits ihjäl var svarta. I direkt anslutning till detta hördes ett kraftigt jubel och en applåd, vilket var en kränkande rasistisk glädjeyttring över att flest dödsskjutna var svarta.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om mediets särskilda genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

Morgonpasset i P3 sänds fem dagar i veckan och är ett lättsamt direktsänt program som tar upp aktuella frågor, ofta ur ett humoristiskt perspektiv. Programmet bygger inte på ett skrivet manus, utan det är programledarnas och de inbjudna gästernas personligheter som i stor utsträckning anger tonen och valet av ämnen. Programmet präglas av spontanitet och ett humoristiskt anslag där ironi och satir förekommer.

Den 28 oktober 2020 var tre personer programledare för *Morgonpasset i P3*. Den programledare som i blockcitatet under rubriken ”Inslaget” omnämns som pgl 2 är en av P3:s största profiler. Han har varit programledare för *Morgonpasset i P3* i över tio år och är en välkänd radoröst och programledarprofil för publiken. Den aktuella programledaren är även komiker med en stil som utmärks av ironi och imitationer. Detta kommer även till uttryck i hans roll som programledare i *Morgonpasset i P3* där han skämtar om sig själv och samhällsaktuella händelser. Han har under åren också, bland annat i *Morgonpasset i P3* och i *Sommar i P1*, berättat offentligt om sina erfarenheter av rasism, bland annat efter att ha vuxit upp i Sverige med rötter i Ghana.

Under hösten 2020 rapporterade många medier om det höga antalet polis-skjutningar mot svarta amerikaner. Även *Morgonpasset i P3* behandlade detta löpande och satte det i ett större perspektiv kopplat till fördomar och rasism. Den aktuella programledaren är en välbekant röst för lyssnarna och publiken har en tydlig relation till honom, hans uttryckssätt samt hans bakgrund och egna erfarenheter av rasism. Mot denna bakgrund är det uppenbart att hans agerande inte var ett ställningstagande för rasism, utan en ironisk reaktion på innehållet i telegrammet. Med hänsyn till detta och de föregående månadernas rapportering om polisvåld mot svarta amerikaner var det enligt SR uppenbart för lyssnarna att programledarens agerande var en ironisk, satirisk och uppgiven reaktion på en aktuell samhällsföreteelse.

SR har förståelse för att programledarens reaktion ryckt ur sitt sammanhang kunde uppfattas som stötande. Som anförts ovan är det dock uppenbart att hans reaktion i det här fallet inte var ett uttryck för rasism, utan en spontan ironisk kommentar över en allvarlig och aktuell samhällsföreteelse.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Det innebär enligt granskningsnämndens

praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot människor med viss etnisk tillhörighet.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Morgonpasset i P3* är ett underhållningsprogram som på ett lättsamt, personligt och humoristiskt sätt tar upp dagsaktuella frågor, där programledarna ofta gör ironiska kommentarer. Nämnden har förståelse för att den ena programledarens reaktion på nyhetstelegrammet kunde uppfattas som stötande. Enligt nämndens mening var det dock tydligt för lyssnaren att reaktionen var en ironisk kommentar bland många andra i programmet och alltså inte något uttryck för rasism. Inslaget strider därför inte mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Gustav Aspengren.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Gustav Aspengren

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.